

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาปัญหาพฤติกรรมอารมณ์ของเด็กและวัยรุ่นโรคมะเร็งอายุ 4-16 ปี ที่มารับรักษาในคลินิกโรคเลือดและโรคมะเร็งจากการประเมินของผู้ปกครอง หาคความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาพฤติกรรมอารมณ์ของผู้ป่วยเด็กและวัยรุ่นโรคมะเร็งกับความเครียดในผู้ปกครอง และศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมอารมณ์ของผู้ป่วยเด็กและวัยรุ่นโรคมะเร็งที่มารับรักษาในภาควิชากุมารเวชศาสตร์

วิธีการศึกษา : เป็นการศึกษาแบบ cross sectional descriptive study ในกลุ่มผู้ปกครองของเด็กและวัยรุ่นโรคมะเร็งอายุ 4-16 ปี ที่มารับรักษาในภาควิชากุมารเวชศาสตร์ รพ. ศิริราช ตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2558 – 31 พฤษภาคม 2559 โดยให้ผู้ปกครอง ตอบแบบสอบถาม 3 ชุดคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป แบบทดสอบพฤติกรรมเด็ก (Thai youth behavioral check list) แบบประเมิน

ความเครียดในผู้ปกครองแบบสั้นฉบับภาษาไทย (Parent stress index/short form 36 items)

ผลการศึกษา : ผู้ปกครองที่เข้าร่วมวิจัย 110 คน พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วผู้ป่วยเด็กเพศชาย ร้อยละ 53.6

ผู้ป่วยเด็กเพศหญิง ร้อยละ 46.4 แบ่งเป็นผู้ปกครองของเด็กที่เป็นมะเร็งเม็ดเลือด (Hematologic malignancy) ร้อยละ 55.4 และมะเร็งชนิด Solid tumor ร้อยละ 43.7 พบปัญหาพฤติกรรมระดับ

ผิดปกติ ร้อยละ 45.78 และไม่มีความผิดปกติ ร้อยละ 54.22 พฤติกรรมที่พบว่ามีปัญหามากที่สุดในเด็กโรคมะเร็ง คือ ความเจ็บป่วยที่ตรวจไม่พบความผิดปกติทางร่างกาย (somatic complaint) ร้อยละ

30-100 เมื่อแบ่งตามอายุและเพศ จากการสำรวจความเครียดในผู้ปกครองพบว่าผู้ปกครอง 25 คน (ร้อยละ 22.7) ที่มีความเครียดอย่างชัดเจน โดยมีความสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมอย่างมีนัยยะ

สำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.01$) อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ได้แก่ สถานะภาพการทำงาน, รายได้, ความสัมพันธ์ในครอบครัว, ภาระที่ต้องดูแลบุตรที่ไม่ได้ป่วยเป็นมะเร็ง พบว่าไม่มีปัจจัยใดส่งผลต่อปัญหาด้านพฤติกรรมของเด็กโรคมะเร็งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทสรุป : ผู้ปกครองของเด็กโรคมะเร็งทั้งมะเร็งเม็ดเลือดและมะเร็งกลุ่ม solid tumor พบปัญหาพฤติกรรมพบปัญหาใกล้เคียงกัน และสรุปได้ว่าปัญหาพฤติกรรมของเด็กโรคมะเร็งมีความสัมพันธ์กับความเครียดของผู้ปกครองชัดเจน ควรมีการช่วยเหลือป้องกันเพื่อลดความเครียดของผู้ปกครองในการดูแลเด็กโรคมะเร็งต่อไป

คำสำคัญ ปัญหาพฤติกรรม, ผู้ป่วยเด็ก, โรคมะเร็ง, ผู้ปกครอง, ความเครียด

Abstract

Background: Cancer in children can be a life-threatening chronic illness. Primarily cancer affects the child's physical body. In addition, it can cause emotional distress which could result in significant changes in behavior as well as causing associated emotional distress for the sick child's parents. Many prior studies have found associated incidences of behavioral problems in pediatric cancer patients for example patients are withdrawn or depressed, have somatic complaints, social problems and/or problems with their thinking. Some patients can be hyperactive or impulsive while others demonstrate rule-breaking and/or aggressive behaviors. Furthermore the pediatric cancer patient's parents also suffered emotional side effects from their child's treatment protocols and from the uncertainty associated with the disease. In general, a lower quality of life results for them from the burden of taking care their children and/or taking time off work.

Objectives: 1. To determine the prevalence of behavioral problems and analyze the important associated factors in pediatric cancer patients. 2. To determine whether there is an association between behavioral problem of these children and emotional distress their parents suffer from.

Methods: This is a cross-sectional descriptive study done with the parents of pediatric cancer patients. Specifically, the parents of 110 pediatric cancer patients at Siriraj Hospital were recruited into the study from November 2015 to May 2016. This study used standardized screening questionnaires to create data. Firstly, the Thai Youth Behavioral Checklist from the Department of Mental Health part of the Thai Ministry of Public Health which was used for analyzing behavioral emotional problems in the pediatric patients. Secondly, a Parent stress index questionnaire which was a short form with 36 items for analyzing the emotional distress of these parents. One hundred and ten pediatric cancer patients and their parents were enrolled. The mean age of patients was 9.3 (4-16.5) years old of which males were 53.6% and females were 46.4%. Their oncology diagnoses included hematologic malignancy at 55.4 % and solid tumors at 43.7%. The majority of primary caregivers were mothers at 70.9%.

Results: The results revealed that overall pediatric cancer patients had clinically significant behavioral problems which were detected in 45.78% of all cases. The most common behavioral problems were somatic complaints (usually considered to be internalizing behavior). In addition,

this study found out that pediatric cancer patient's behavioral problems were related with an increase on the parent stress index (p-value = 0.01). However, no significant statistic correlation was found between the children's behavioral problems and the specific possible affecting factors of their parent's employment, financial status or family inter-relationships or the time/attention needed for caring for other children in the family unit.

Conclusion: Clinically significant behavioral and emotional problems were detected in pediatric cancer patients. As well as this the impact of psychological stress on parents was shown to be statistically significant. Overall, the early detection pediatric cancer patient's behavioral problems are necessary along with awareness by staff of the associated psychological stress on parents and caregivers.

Keywords: behavior problems, children, cancer, CBCL, Parent' stress